

ЯК «НАРОДНАЯ» СТАЛА «РУССКОЙ»...
НОТАТКИ ПРО ЗАСНУВАННЯ В КРИМУ ПЕРШОЇ «ЕТНІЧНОЇ» ПАРТІЇ

КРИМСЬКИЙ ВИМІР:
ПРОБЛЕМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

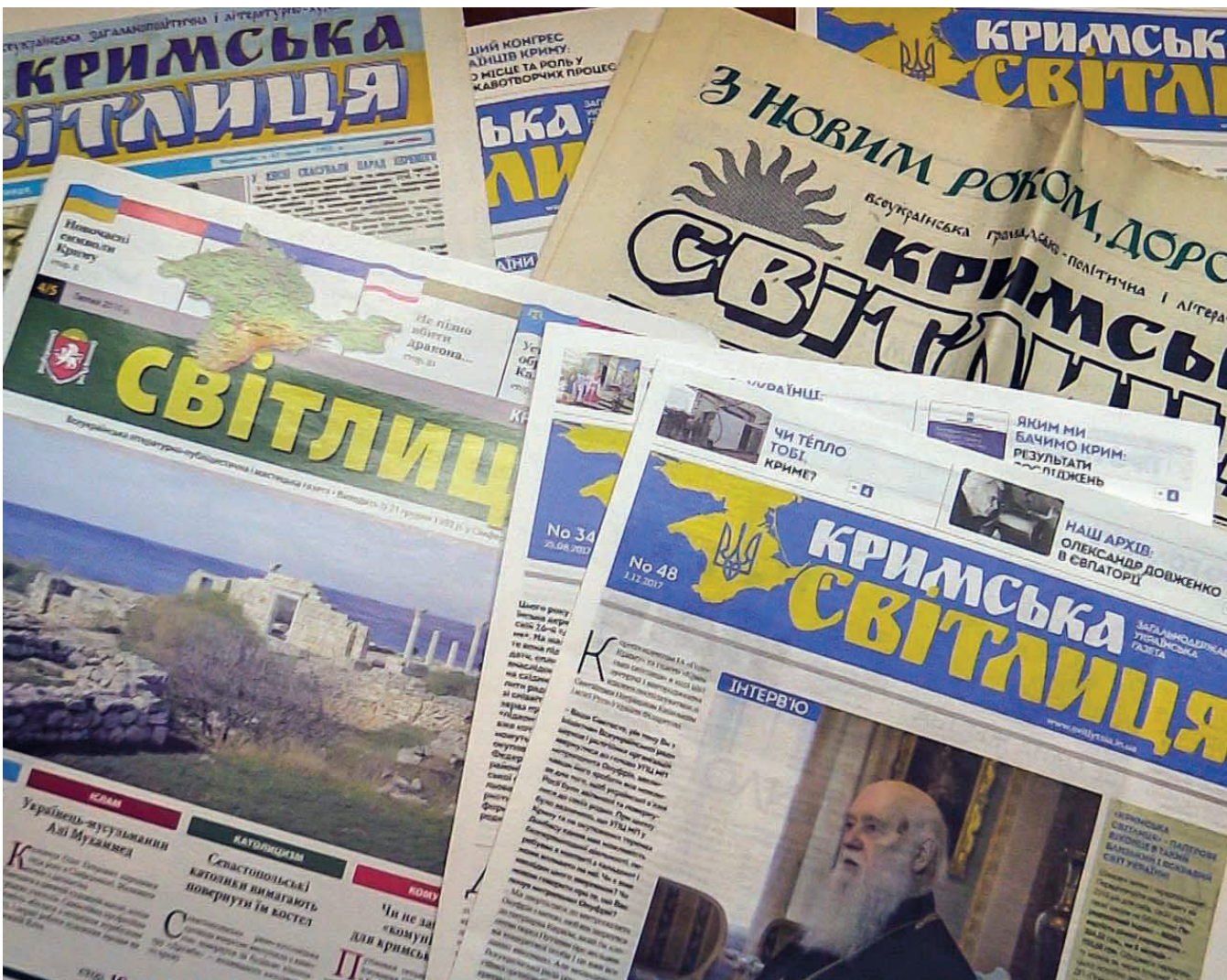

КРИМСЬКА СВІТЛИЦЯ

ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНА УКРАЇНСЬКА ГАЗЕТА

№ 52
29.12.2017

www.svitlytsia.in.ua

СЛОВО ДО КРИМСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

ЮВІЛЕЙ

ДАНИЛО КОНОНЕНКО

Українці мої!
Кримські браття у першій колінці!
Чом принишкли собі, ніби вас і нема в цім краю?!
Ми ж таки ще живі, ми ж бо з вами таки українці,
І не втратили гідність, і совість, і мову свою!
Ми ж бо з вами отут, у Криму, не у гостях, а вдома.
Тут наш рід, тут оселя в квітучім вишневім садку...
І працюємо ми до знемоги, до поту, до втоми,
Як діди і батьки, як судилось і нам на віку.
І нікуди нам звідси повік не піти, не подітись.
І ніхто і ніколи нас не вирве з цієї землі:
Тут могили батьків. Тут живуть наші внуки і діти,
Тут пустили коріння праправнуки наші малі.
Крим – наш дім!
Запорожці не раз тут бували.
Богуславка Маруся тут своїх спородила синів.
Нашу Лесю Вкраїнку простори оці вчарували.
Чумаки просто неба отут надивлялися снів!
Скільки ж нашої крові святої за волю в краю цім пролито!
Скільки вкладено сил, щоб були тут і Мир, і Добро!
І в сухому степу для життя, щоб врожайлось жито,
З України сюди привели ми каналом Дніпро.
Дай же, Дніпре, нам, рідний, і змоги своєї, і сили,
Як тобі віддають і річки, і малі ручаї.
Боже ж мій!
Та невже ж ми мову свою у Криму до кінця розгубили,
Та невже ж ми забулися, хто ми, ізвідки й чий?!
Українці мої!
Пробудіться, не будьте байдужі:
Ваша доля таки ж бо у ваших у дужих руках!
Хай же сповняться гордістю ваші застояні душі,
Доки жар українства іще не затух, не зачах!
О братове мої!
Не соромтесь, благаю вас, мови своєї,
Не соромтесь пісень, що полонять увесь білий світ!
Не цурайтеся ньєнки-Вкраїни, горнітеся серцем до неї,
Бо без неї зав'янем, загинем, як гине у непогідь цвіт.
Земляки мої кримські!
Та ж випряміть плечі і спини!
З-поміж інших в Криму хай і ваші бринять голоси!
Ми ж бо з вами таки живемо на землі України!
Ми ж бо ще українці! Українці на вічні часи!

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ!

Звертаємо Вашу увагу на те, що цей номер не схожий на попередні. І пов'язано це не лише з тим, що він виходить напередодні Нового року, а й з тим, що він присвячений 25-річчю нашого видання. Відтак, як і 25 років тому, відкриваємо це число віршем кримського українського поета Данила Кононенка, який до

останнього дня свого життя був поруч з газетою.

За ці роки з'явилося і зникло чимало видань, але «Кримська світлиця» святкує сьогодні свої перші 25. Історія газети настільки не проста, наскільки є не простою історія нашої Держави.

З нагоди цього ювілею ми вирішили пригадати основні віхи життєпису видання, що й продиктувало такий формат цього номера. Певно,

ніхто і ніщо не скаже краще про газету, ніж її архів. Для цього номера в редакції були відібрані кращі матеріали, які друкувалися в тижневику за чверть століття і які не втратили своєї актуальності й нині.

У світлі цього ювілею, найголовніше, що ми зичимо нашим читачам, – втішатися читанням «Кримської світлиці» у вільному українському Криму!

ОЛЕКСАНДР КУЛИК став першим редактором вимірної кримськими українцями газети, саме йому довірили перетворити їхні задуми в плоть друкованих сторінок. Історик за освітою, письменник, журналіст, він очолював потужну команду досвідчених фахівців, які щотижня надавали читачам не тільки гострі політичні матеріали, а й солідні огляди економіки, численні розвідки з життя українців Криму й світу, публікації про досягнення науки та аж до таких традиційних, нині забутих, жанрів, як господарчі поради, шахові етюди й навіть комікси та кросворди.

«Кримська світлиця» одразу твердо вхопила пульс напруженого життя півострова й пильно його утримувала всі перші 110 номерів, що їх видав у світ головний редактор Олександр Кулик.

СЛОВО ЧИТАЧАМ

І БОГА НЕ БОЯТЬСЯ

Якось років два чи три тому, влітку, ходив я балкою Ескі (в перекладі з татарської «Стара», а росіяни на свій копил називають її «Пескі») і набрів на знесене, старе, мабуть, ще козацьких часів кладовище.

**ФЕДІР КОРСЬ,
С. КАЛІНІВКА
ЧОРНОМОРСЬКОГО
РАЙОНУ**

Бульдозером розрівняно могили, а камінні хрести, надгробки з українськими прізвищами зсунуто в балку, і на могили з недалекої кошари накладено величезні бурти гною! У кого ж це піднялася рука, вистачило совісті,

злости до мого народу, щоб сплюндрувати цвинтар і вчинити наругу над святою пам'яттю предків наших?!

Самі собою склалися вірші, посилаю їх вам.

Якої ж ненависті треба До українців, щоб знести Бульдозером останню пам'ять –

Могили древні та хрести?! І гнойовище навалити На місці цвинтаря старого, Щоб насміялись, щоб убити Нащадка душу молодого?!

Приходять люди на могили,
З уламків знов кладуть хрести,
Зітхають гірко: «Боже милій,
Прости нас, Господи,
прости...»

«Кримська світлиця» № 11. – 20 березня 1993 р.

Репортаж у програмі новин по «Останкіно» минулої суботи прозвучав досить пристойно: в Криму відбулась установча конференція «Русской партии Крыма», вона сподівається відстоювати права росіян парламентським шляхом.

МИКОЛА СЕМЕНА

Менше пристойності було на самій конференції. І не лише тому, що президія була переповнена одіозними особами, які, на жаль, мудрістю в міжнародних відносинах поки що не відзначились. На сцені поряд з російськими було встановлено іракський прапор. З піднесенням та оплесками було вислухано привітальну телеграму від Жириновського, відмічено вставанням прослуховування гімну колишнього СРСР. Доповідь депутата Верховної Ради Криму Сергія Шувайникова хоч і не відзначалась повагою до інших народів, та все ж подекуди ще була пересипана перлами типу «русская культура не подавляла другие культуры». Мету партії він визначив теж стримано – «защита интересов русских людей и всего русскоязычного населения Крыма».

Далі про пристойність забули. Виступаючи першим, Олександр Круглов пояснив: «Партия нужна нам для дела, за которое мы боремся – для воссоединения Крыма с Россией». Едуард Гурин зміг вичитати в бозна-якій газеті про те, що в Україні вже складаються списки тих, кого скоро будуть чи то розстрілювати, чи то просто вести до гілляки. Тому він закликав до «борьбы без слонтяйства, по примеру сербов, которые первыми осознали необходимость вооруженной борьбы». Анатолий Лось говорив про необхідність «построения русского государства, начиная с городов Киева и Харькова». І «мы тогда покажем свою силу и мно-

КРИМСЬКЕ ЖИТТЯ

Голова Конгресу російських громад Криму Сергій Шувайников, фото 2013 р.

ЯК «НАРОДНАЯ» СТАЛА «РУССКОЙ»... НОТАТКИ ПРО ЗАСНУВАННЯ В КРИМУ ПЕРШОЇ «ЕТНІЧНОЇ» ПАРТІЇ

гим не поздоровиться». Гість з Кременчука «рабочий автозавода Алексей Сергиевский» досяг найвищого регістру в полеміці: «Украина генетически не может быть независимой, и нужна русская партия не Крыма, а Украины, которая бы руководствовалась идеологией Жириновского».

Депутат Ліля Левченко виклала з трибуни концепцію кінця світу, до якого ведуть міфічні «дирижеры хаоса» з Вашингтона.

А коли депутат Верховної Ради Криму Володимир Леценко спробував сказати з трибуни «стоит задуматься, какого джина мы выпускаем из бутылки», створюючи етнічну партію, на нього зашикали та ледь не зігнали з трибуни. Тут Шувайников, очевидно, вирішив, що настав час для організаційного питання. Він пояснив, що раніше мав намір створити «народну» партію в Криму, але тепер бачить, що «возникли реалии для создания этнических партий, но эти реалии создали не мы». Він зачитав з трибуни проект

статуту, в якому нашвидкоруч слово «народная» замінив на «русская». Статут затвердили. Шувайникова обрали головою новопроголошеної партії, та 18 членів секретаріату йому в поміч з правом кооптувати до активу кого забажає.

Дискусія продовжилась. Мінченко з Євпаторії подумав, що ідею «русская партия Крыма объединит всех славян» присутні зрозуміли не зовсім повно, тому роз'яснив: «Нужно остановить все это быдло, всю эту мразь», ясно давши зрозуміти, що має на увазі українців. Рутковський передав привіт від генерала Стерлігова і звернув увагу на «опасность украинского милитаризма» та поставив до відома, що в Криму є навіть татарське телебачення, а от російського – нема! Юрій Кривцов сказав, що «все дело кончится здоровым русским национализмом». І, нарешті, слово було надано Марії Сибільовій з Севастополя, яка підсумувала: «Как может такой народ не занимать ведущего положения?!».

На «прес-конференції» Сергій Шувайников назвав «конкретні» факти «притеснения русских в Крыму»: кримська культура згубила зв'язки з російською культурою, свідомо пере-креслюється відрізок історії, коли Крим був у складі Росії, не надають кримчанам права мати подвійне громадянство. Він додав, що створення українських шкіл в Криму задля того, щоб не порушувались права і росіян, його партія відстоювати не буде. Депутат Ліля Левченко пояснила ще зрозуміліше: «Украинские школы в Крыму никому не нужны».

І от, нарешті, коли все закінчилося, учасники конференції одержали можливість прямо в фойє на практиці довести, як саме «русская культура не подавляла других культур»: кожен з розлюченого натовпу вважав за честь і обов'язок натикати в обличчя кореспондентам якомога більше дуль. Зрештою, накинулись на Валентину Іванову з брутальними погрозами та намірами побити, тому довелося охоронцям взяти жінку в щільне кільце, яке теж ледве врятувало від ризику вирватись з відірваними рукавами. І дійсно – як же може такий «народ не занимать ведущего положения», як же можна таку «культуру» не захищати? Оцю завершальну стадію «конференції» і треба було б показати по «Останкіно», та, на жаль, кореспондент Плотников зі своїм оператором пішли з залу раніше. Очевидно, знали, яким «парламентським шляхом» скінчиться зібрання, де закликають силою зброї тримати всіх слов'ян «в едином Всероссийском союзе», про який твердили розвішані на стінах залу гасла. Не вперше.

На жаль, доводиться констатувати: якість совінізму з часом не змінюється. Як і те, що слов'яни, на щастя, вже навчилися розрізняти, де дійсно російська культура, а де «культура» жириновських, лосів та шувайникових...

«Кримська світлиця» № 8. – 27 лютого 1993 р.

Другим головним редактором газети з квітня 1995 року став **ВОЛОДИМИР МИТКАЛИК**. З часу виходу в світ першого номера «Кримської світлиці» він очолював відділ політики, економіки і соціології. Головний редактор ініціював, експериментував, ризикував, шукав і впроваджував нові форми і методи. З великого, не зовсім зручного формату газети А2 газета перейшла на формат А3 – привабливіший і маневровіший для подачі матеріалів. З травня 1997 р. «Кримська світлиця» почала виходити на 16-ти сторінках. Крім того, при В. С. Миткаліку перейшли на комп'ютеризовану систему видання газети – набір, верстка тощо. З 1999 року почали виходити три додатки до «Світлиці»: дитячий «Джерельце», молодіжний «Будьмо!» та спортивний «Кримспорт». Газета в цей час ініціювала проведення таких конкурсів, як літературний «Ми – діти твої, Україно!» та мовно-літературно-історично-пісенно-комп'ютерний конкурс для школярів «Аладдін». На жаль, 27 жовтня 2000 року внаслідок перенесеного інфаркту Володимир Миткалик помер. Єдине, чого він не встиг зробити, – це придбати своє, власне приміщення для редакції. Це було в його планах, яким, на жаль, не судилося за його життя здійснитися.

Взагалі-то ідея з'єднати український Крим з російською Таманню 5-кілометровим мостом через Бичий брід, як у античні часи називали Керченську протоку, не нова, але саме у новітню пору вона час від часу бентежить розум місцевих керівників і, відповідно, при нагоді одержує зовні привабливий громадсько-політичний резонанс. Щоправда, випадково чи ні, але якраз напередодні чи у розпалі різних передвиборних баталій...

ВАСИЛЬ САДОВСЬКИЙ

Наприклад, востаннє розголосу у коридорах кримської влади вона набула у серпні 1993 року (якраз тоді «бунтівний» Крим готувався до місцевих президентських і парламентських виборів), коли тодішній голова Ради міністрів Б. Самсонов і губернатор Краснодарського краю М. Єгоров підписали угоду про розвиток транспортної схеми між Кримом і Краснодарським краєм. Побалакали поважні мужі, начебто про щось, і домовились, вчених навіть за-

КРИМСЬКИЙ МІСТ

лучили до всіляких аналізів і економічних обґрунтувань. Але змінились керівники, а разом з ними громадські настрої – і предметна розмова про міст щезла. Втім, вона звучала лише у відстороненому, абстрактному контексті: мовляв, ціла республіка повинна стати з'єднувальним мостом між Україною і Росією.

І ось через шість років знову постала тема привабливої інженерно-технічної споруди. Наразі з розвитком угоди про співробітництво між АРК і Москвою. Знову-таки чи збіг обставин, чи справді порив душі, але свого представника мер «блокам'яної» Юрій Лужков прислав до

Сімферополя саме у розпал невігідної (можливо, навпаки) для нього інформаційної війни, коли він всерйоз налаштувався здобути одночасно перемогу на виборах столичного градоначальника і депутата Держдуми. 6 грудня до столиці автономії завітав управляючий справами Московського земельного комітету Володимир Щербаков, аби з місцевим керівництвом щось вирішити з проектом віку. На нараді з цього приводу спікер Л. Грач запропонував дати проекту пілотну назву «Міст Росія – Україна», а себе разом з московськими однодумцями наректи «хрещеними батьками» проекту.

Мабуть, цікаво буде знати, що першим спробував було перекинути через Керченську протоку міст... Гітлер. За його наказом узимку 1943-го розпочалось будівництво. Німці підвезли шпала, цемент, сваї тощо. Всі плани фашистів сплутали радянські війська, котрі розпочали наступ на Північному Кавказі. Трофейні будматеріали дістались нашим. За наказом Сталіна міст вже добудували військові будбатальйони. Напередодні 7 листопада 1944 року випробували. Однак технічна споруда протрималась недовго. Потужний льодохід напровесні 45-го зруйнував наспіх споруджений міст.

Двічі у повоєнні роки готували проекти поновлення мосту вже на капітальній основі. Але Сталін зупинився на дешевшій поромній переправі.

Якщо вже тоді за всієї могутності тоталітарної системи з її необмеженими фінансовими ресурсами від дорогого проекту відмовились, то що вже казати сьогодні, враховуючи хоча б те, що уряд автономії ніяк не може розрахуватись по зарплаті і соціальних витратах зі своїми бюджетниками, борг перед якими сягнув 42 млн грн. Ось чому фахівці-реалісти небезпідставно вважають, що міст через Керченську протоку в нинішніх економічних умовах – плід фантазії. Однак керівники Криму, Москви і Кубані, схоже, відважились...

Одне слово, старт дано. Але чи дочекаються фундатори «багатопланового» проекту фінішу, чомусь беруть сумніви. Хоча Л. Грач висловив побажання «дожити до того моменту, коли перерізатимуть стрічку». Що ж, кожному, як то кажуть, своє.

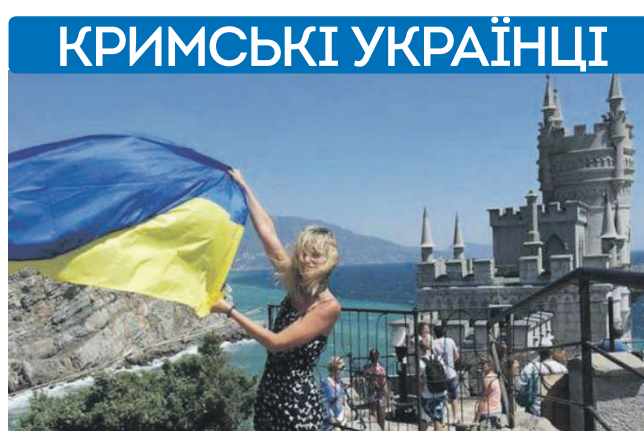
(Погано зі скороченнями)

«Кримська світлиця». – № 99-100 (497-498). – 17 грудня 1999 р.

ПРОБЛЕМИ УКРАЇНЦІВ КРИМУ

Цими днями в Сімферополі з ініціативи і сприяння Кримського незалежного центру політичних досліджень відбулося засідання «круглого столу» з порядком денним: «Кримські українці: титульна нація чи етнічна меншина? Проблеми українського населення Автономної Республіки Крим».

Вроботі круглого столу взяли участь депутати, співробітники Постійного Представництва Президента України в Криму, керівники громадських і політичних організацій ав-

тономної республіки, науковці, журналісти.

І хоч керівник КНЦПД Володимир Притула застеріг у вступному слові, що хотілося б почути від учасників цього важливого заходу не нарікань на свою гірку долю, а конкретних пропозицій щодо вирішення найпекучіших проблем, все ж обійти негараздів було не можна. Адже хіба не пара-

доксально, що на теренах своєї держави 760-тисячне українське населення Кримської автономії почувається як в діаспорі? Українці Криму, державна, титульна нація, не мають жодної української школи в Криму, а натомість в російськомовних школах Сімферополя відкрито 15 українських класів, в яких рідною мовою навчається 185 учнів.

100% вузів Криму працюють виключно російською мовою, навіть на українському відділенні філологічного факультету Сімферопольського держуніверситету переважна більшість дисциплін, у тому числі й культура України, читаються російською мовою. У Верховній Раді Автономної Республіки Крим, як зазначила Лілія Буджурова, українську мову чути з вуст лише одного депутата – кримського татарина Рефата Чубарова. У Криму виходить лише одна україномовна газета «Кримська світлиця», в той час, як російськомовних понад 200.

Було висловлено чимало конкретних пропозицій щодо поліпшення культурно-освітнього життя українців у Криму, в тому числі – відновлення школи-інтернату в Сімферополі з держав-

ним забезпеченням в ній дітей, створення при видавництві «Таврія» української книговидавничої редакції, випуск українського літературного альманаху в Криму, поліпшення фінансового, кадрового і технічного забезпечення єдиної в Криму української газети «Кримська світлиця», переведення українського відділення філологічного факультету Сімферопольського держуніверситету повністю на українську мову навчання, спорудження в Сімферополі пам'ятника Тарасу Шевченку та ін. Розглянуто пропозиції щодо державної програми розвитку української культури в Криму.

НАШ КОР.

«Кримська світлиця». – № 9 (164). – 2 березня 1996 р.

Після передчасної смерті Володимира Миткалика головним редактором «Кримської світлиці» став **ВІКТОР КАЧУЛА**, який до того з 1998 року був заступником головного редактора, відповідальним секретарем. Заслужений журналіст України пан Качула пропрацював на цій посаді найдовше з усіх його попередників – п'ятнадцять років: з 2000-го до 2009-й та у 2011-2016 роках. Здобутками газети у цей період можна впевнено назвати те, що газета почала виходити кольоровою, а у жовтні 2002 року було створено інтернет-сторінку видання. У 2002-му до 10-річного ювілею «За вагомий внесок у справу українського національного відродження, розбудову та зміцнення української держави» газета отримала медаль Всеукраїнського товариства «Просвіта» «Будівничий України».

ПРОБЛЕМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

ОЛЕКСАНДР СТАРИШ

Сьогодні до потенційних загроз національній безпеці України, що має місце на території Кримського півострова, можна віднести три фактори:

1. КРИМСЬКОТАТАРСЬКИЙ.

Цей фактор постійно перебуває в центрі уваги практично всієї кримської громадськості, тому виділю тільки той момент, що саме кримськотатарський етнос є своєрідною протипогою проросійським радикалам. Саме кримськотатарський фактор, незважаючи на політичні пристрасті початку 1990-х років на території Криму, дозволив зберегти цілісність України.

2. БАЗУВАННЯ ЧОРНОМОРСЬКОГО ФЛОТУ.

На цьому факторі зупинимось докладніше. Після розвалу Союзу Росія, як правонаступниця, одержала всі активи і пасиви «великого та могутнього». При цьому Україна утримувала 16% ВМФ СРСР, а утримання Чорноморського флоту обходилося в 10% усього бюджету ВМФ СРСР. Тобто елементарна арифметика по-

КРИМСЬКИЙ ВИМІР

ФОТО З ВІКРИК.ДЖЕРЕЛ

казує, що якби після розпаду Союзу майно СРСР поділялося між братерськими народами по совісті, то Чорноморський флот мав би бути повністю переданий Україні. Але це в математиці.

І цілком очевидно, що відповідь на це питання криється не в математиці, а в сфері геополітики. Деякі російські експерти ще на початку 1990-х років після колапсу СРСР говорили про втрату Чорноморським флотом його стратегічного значення, тому що Чорне море – море внутрішнє. І щоб вийти на простори світового океану, необхідно пройти протоки Босфор

і Дарданелли, контрольовані Туреччиною. У свою чергу, Туреччина є дотаційною країною НАТО і, як наслідок, дозволяє такий прохід тільки за узгодженням зі своїм стратегічним керівництвом, що перебуває в Брюсселі. Коло замкнулося. І сьогодні з впевненістю можна стверджувати, що політичне керівництво Росії цілком чітко усвідомлює цей факт.

3. КРИМСЬКИЙ ПОЛІТИКУМ.

Незважаючи на зазначені фактори, серед кримського політикуму ще є «історики» і «геополітики», які постійно мусують ними ж багаторазово переписану історію. А

хронічне «промивання мозку» ностальгуючому електорату компартійними засобами масової комунікації все ще приносить їм політичні дивіденди, що тануть на очах.

Сьогодні цілком обґрунтовано можна стверджувати, що у зв'язку з різким скороченням носіїв такої ментальності майбутні вибори – останні вибори, коли формальні носії комуністичної ідеології придуть до влади. Так, є ще третя – комсомольська за віком хвиля, яка у масі своїй на свідомому рівні зрозуміла всю жорстокість комуністичної ідеології. Однак представники і цієї хвилі внутрішньо не змогли зрозуміти і прийняти світ у його розмаїтті, наслідком чого є всі ті ж методи керування: хто не з нами – той проти нас...

...І ключову роль у цих процесах в інформаційному просторі Криму відіграватимуть політичні сили, що йдуть на вибори не під національними прапорами, а під прапорами інших, нехай і дружніх нам держав.

(Погано зі скороченнями)

«Кримська світлиця» № 17
за 27.04.2007 р.

МЕНТАЛЬНІСТЬ КРИМСЬКОГО УКРАЇНЦЯ

РЕПЛІКА

Значна частина кримського населення, яке деякий час при Ю. Мешкові місцеві російські газети називали «кримський народ», і досі вперто наполягає на включенні Криму до складу Росії.

**ЮРІЙ ПОНОМАРЕНКО,
М. СІМФЕРОПЛЬ**

А де ж українці? Де потомки славних запорозьких козаків, якими ще цар комплектував основний склад кораблів Чорноморського флоту? Вони живуть у Севасто-

полі та в інших містах і селах Криму. Але на запитання, чи вважає він себе українцем, один з них – такий собі Петренко, довго чухає потилицю, а потім на «общепонятном языке» каже: «Да, мои родители были украинцами, а я уже давно стал русским. И не путайте меня с этими х**лами», в Криму это чревато неудобствами и даже неприятностями».

В автономії проживає 1 млн етнічних українців. Більшість з них мешкає в південно-західних районах Криму, є села, де їх 80-90%. Ці люди вирощують зерно, худобу, але абсолютно деполітизовані. Майже всі селяни не виписують і не читають газет. Лише в «конторі» є газета «Крымская прав-

Мітинг у день народження Тараса Шевченка. Сімферополь, 3 березня 2015 року

да», яка, до речі, за радянських часів виходила російською і українською мовами, а з 1991 року українське видання було ліквідоване. Українці Криму мовчки працюють, а шовіністи галасують: «Ельцин (тепер Путін), почему ты нас оставил с этими х**лами?».

19 квітня – в річницю приднання Криму до Російської імперії – на площі Леніна в Сімферополі відбувся галасливий мітинг, організований шовіністами і профінансований компартією Криму. На мітинг прийшли літні люди, які привели з со-

бою родичів, онуків. Гарненькі дівчатка в російських національних костюмах танцювали і водили хороводи. Це було навіть цікаво. Але коли почались виступи лідерів «русской общины Крыма», а потім «атамана Донского казачества», то слухати це було гидко і страшно. Заклики «прекратить українізацію Крыма» підкріплювалися обіцянками актів громадянської непокорності та загрозами силових дій.

Пригадую, як за часів «мешковщини» по Сімферополі їздили на конях пооди-

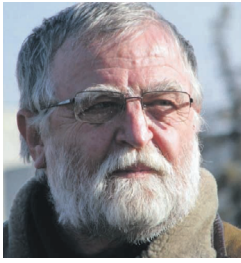
нокі «донские казачки» з нагаями в руках, а за розмову в тролейбусі українською мовою можна було отримати недобрый епітет. Сьогодні керівні структури Криму (які були при владі десять років тому) відкрито не шельмують українські національно-політичні партії, але до них ставляться негативно, їх просто терпіти не можуть. В Криму існують декілька регіональних осередків національно-політичних партій, але всі вони маленькі, кишенькові і можуть дозволити собі лише провести невеликий мітинг з жовто-блакитними прапорами біля пам'ятника Шевченка в річницю від дня його народження або смерті...

Однак на півострові проживає немало українців-патріотів, котрі активно боролась за незалежність нашої Батьківщини. Наведу лише один приклад. В селі Зимине Роздольненського району живе Надія Пінчук. Ця маленька худорлява жіночка веде домашнє господарство,

порається в городі, виховує онуків. Тільки діти та найближчі родичі знають, що під час війни вона була в лавах УПА розвідницею, носила повідомлення від бойків до бойків. Була заарештована енкаведистами, її піддавали допитам і тортурам, запроторили до концентраційного табору суворого режиму в Сибіру, де вона провела довгі 10 років. Чоловік Надії – Микола Пінчук був сотенним УПА і загинув від кулі вояків НКВД, яких переодягали в форму УПА і літаками закидали на Україну, де вони чинили страшні злочини з метою дискредитації ОУН-УПА. Це відомо лише вузькому колу спеціалістів, бо російські архіви досі засекречені.

З таких людей, як Пінчуки, треба брати кримським українцям приклад. І сумлінно працювати своєю змцнювати українську державність на теренах Криму.

«Кримська світлиця». – № 84-85
(705-706). – 10 серпня 2001 р.

ЛЕОНІД ПІЛУНСЬКИЙ обійняв посаду головного редактора «Кримської світлиці» у 2010 році. На той час він уже був не лише відомим радіо-журналістом, а й політиком, депутатом фракції «Рух-Курултай» у Верховній Раді автономії. Хоча Леонід Пілунський пробув на цій посаді недовго і встигнув випустити лише дев'ять номерів, але газета за цей час зазнала істотних змін. Зміни ці торкнулися як зовнішнього вигляду, так і змістовної частини. Повністю кольорова, глянцева газета стала нагадувати сучасний європейський тижневик. Кожен матеріал супроводжували анотації російською та кримськотатарською мовами. Прийшли нові автори, тематика публікацій розширилася, що не завжди знаходило підтримку у читачів.

У 60-х роках минулого століття, коли Чорноморський флот був у Севастополі просто «священною короною», під облаштування його чергової військової частини компартійне керівництво міста виділило землю на мисі Херсонеський, за 15 кілометрів від руїн стародавнього Херсонеса Таврійського.

ЛІДІЯ СТЕПКО

Мабуть, та помилка тоді ж була помічена, але радянський Севастополь, радянський флот – які рахунки між своїми?

Так і мешкали по сусідству, аж поки унікальна історико-археологічна пам'ятка Херсонес Таврійський не став Національним заповідником держави Україна. Щороку це унікальне місце відвідують понад 300 тисяч туристів як вітчизняних, так і зарубіжних, адже таких пам'яток у світі залишилися одиниці.

Історія стародавнього грецького міста, заснованого в VI столітті до н. е., тісно пов'язана з Римською імперією та Візантією. Протягом двох тисячоліть воно було помітним осередком античної та візантійської культури, зазнало часів економічного й політичного підйому та повного занепаду, пережило тріумфи військових перемог і тягар ворожих навал.

Це було самостійне місто-держава з демократичною формою правління, де понад усе цінувалися такі людські чесноти, як порядність, відданість Херсонесу та шанобливе ставлення до його законів. До

СЕВАСТОПОЛЬ

ПОМИЛКА НА СТО МІЛЬЙОНІВ

наших часів збереглася клятва херсонітів. Цей унікальний документ, вибитий на біломармуровій стелі, ще довго вражатиме як сучасників, так і нащадків.

Промовляючи клятву, херсонесит визначав собі долю: «...Клянуся Зевсом, Геєю, Геліосом, Дівою, боже-ствами олімпійськими, що буду дбати про свободу держави та її громадян і ніколи не зраджу Херсонеса... Якщо я дотримаюся цієї клятви, мені і моїм нащадкам буде благо. А якщо – ні, то нехай ні земля, ні море не принесуть мені плодів й жінки не народжуватимуть благополучно».

Щороку в Херсонесі працюють 10-15 вітчизняних і зарубіжних ек-

спедицій. Масштаби розкопок – вражаючі: сотні й сотні метрів житлових кварталів, вулиць стародавнього міста постають перед сучасниками. Роботи ведуться майже впритул до військової частини Чорноморського флоту. Питання передислокації військовиків уже обговорювалося навіть на рівні керівництва України та Росії, але проблема залишається невирішеною й досі.

«Я особисто спілкувався з віцепрем'єром Івановим, – каже директор заповідника Леонід Марченко, – показував йому це місце та доводив помилковість розташування тут військової частини. Адже така близькість до Херсонеса важкої

техніки – є руйнівною для унікальної пам'ятки. Більше того, територія військовиків накриває «Керамік» – стародавній завод керамічного посуду. На цьому унікальному місці розкопки практично ще не проводилися.

Я сам бачив те рішення місцевої влади, видане ще за радянських часів, де чітко вказано місце «...на мисі Херсонеський...». Коли мені його нарендів показали, я сказав одному з командувачів Чорноморського флоту: «Ви – адмірал і маєте знати, що мис Херсонеський знаходиться далеко звідси». Я навіть говорив віцепрем'єру РФ Іванову, що Городище Херсонеса й мис Херсонеський – не одне й те ж саме. У відповідь почув: «Будем смотреть, будем решать...».

Коли я зустрічався з колишнім командувачем Чорноморського флоту, він мені сказав: «Давай сто мільйонів і ми передислокуємо військову частину в інше місце». Питання порушувалося двічі і, що характерно, першого разу називалася сума 100 мільйонів гривень, другого – та ж сума, але в російських рублях. Я не здивуюся, якщо у подальшому цифру 100 мільйонів оздоблять ще більш конвертованою валютою».

Відселенням військової частини опікується Міністерство закордонних справ України. Це питання роками не зникає з порядку денного наших державних інституцій, але віз і нині там. Єдине, на що сподіваємося, що військовим стане не по кишені платити за оренду цієї досить дорогої землі й вони самі від неї відмовляться.

«Кримська світлиця»
№ 2-3, січень 2010 р.

ХТО ЗУПИНИТЬ УКРАЇНОФОБА?

Депутат Ленінської районної ради міста Севастополя Костянтин Заруднев 24 січня улаштував на центральній площі перед Будинком Москви акцію протесту, спаливши власний паспорт громадянина України. Про свій намір він сповістив напередодні представників вітчизняних і зарубіжних ЗМІ через інтернет-форум. Мотивація – категорична незгода з рішенням Віктора Ющенка щодо присвоєння Степану Бандері звання Героя України.

РЕАКЦІЯ

ЛІДІЯ СТЕПКО

Наслідками вчинку депутата із фракції Наталії Вітренко не переймається. Каже: «Проживу і без паспорта!». Адміністративна відповідальність чоловіка не лякає. Він упевнений, що позбавлення громадянства України йому не загрожує. Костянтин Заруднев у місті відомий активною участю в усіх антиукраїнських заходах. Голосувати на виборах Президента України у першому турі він не ходив і в другому не збирається (й це прозвучало з його вуст, як заклик до наслідування).

Реакція правоохоронних органів на поведінку севастопольського депутата поки що не оприлюднена. Новини вітчизняних і російських ЗМІ додали йому хоробрості: чувається героєм.

Які ж ми, українці, толерантні! Депутатом будь-якого рівня у нас можна стати, не знаючи державної мови, ненавидячи Україну, популяризуючи неповагу до держави та її перших осіб. У якій ще країні можлива така зухвалість і хто зупинить севастопольського українофоба?

«Кримська світлиця»
№ 4-5, лютий 2010 р.

Протягом чверті століття «Кримська світлиця», крім своїх основних функцій – просвітницької та інформаційної, виконувала й не менш важливу роль активного популяризатора української культури, мови, пісні, народних традицій за посередництвом численних творчих, мовних, літературних, мистецьких, пісенних та інших конкурсів.

ІГОР СВІТЛИЧАНИН

Мовно-комп'ютерний конкурс для школярів «Аладдін». Конкурс української авторської пісні «Львівська струна – на кримський лад». І-й фестиваль-конкурс української пісні кримських авторів. Літературні конкурси – «Ми – діти твої, Україно!», «Кримська плеяда», «Змагаємось за нове життя!». Конкурс духовної краси «Кримчаночка». Конкурси в дитячій газеті «Джерельце» на кращу розповідь про Різдво, до Шевченкового свята, про «малу Батьківщину», «Мій родовід», «Мені тринадцятий минало...» – до 13-річчя Незалежності України. Всього й не перелічити... Але спробуємо згадати хоча б найбільші і наймасовіші культурницькі заходи, які проводило наше видання.

«МИ – ДІТИ ТВОЇ, УКРАЇНО!»

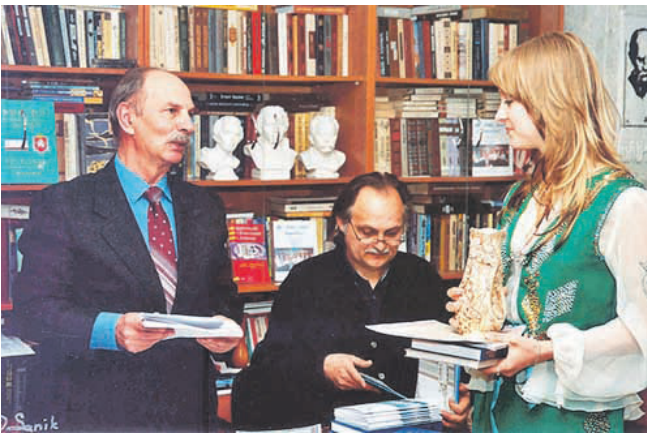
У 1998 році Всеукраїнською громадсько-політичною і літературною газетою «Кримська світлиця» разом з Канадським товариством друзів України, Кримським товариством української мови ім. Т. Г. Шевченка, Суспільною службою України в Сімферополі, Кримською республіканською організацією Національної спілки письменників України було започатковано літературний конкурс під гаслом «Ми – діти твої, Україно!», покликаний виявляти здібності кримських школярів до творчої

ІСТОРІЯ КОНКУРСІВ

«А в тебе є пісня – до душі стежинка!»

ЖИТТЯ ЯК ЗМАГАННЯ

«Ми – діти твої, Україно!»

праці через написання художніх творів – віршів, оповідань, казок, нарисів. Пошуком юних талантів опікувалися організації і люди, небайдужі до проблем українства на теренах Криму.

За роки проведення конкурсу участь у ньому взяли тисячі кримських школярів, призіві місця посіли понад сто учасників, котрих визначало журі, незмінно очолюване редактором відділу літератури «Кримської світлиці», шеф-редактором «Джерельця», поетом, головою Кримської республіканської організації Національної спілки письменників України Данилом Кононенком. Переможці визначалися у трьох номінаціях – «Поезія», «Проза», «Публіцистика» і відзначалися дипломами та грошовими нагородами. Кращі твори публікувалися на сторінках

газети і виходили окремими збірочками – одну з яких випустила в світ редакція «Кримської світлиці».

За дев'ять років (а проводився конкурс щорічно включно до 2007 року) було виявлено чимало справді талановитих дітей, котрі поїхали навчатися до престижних українських ВНЗ, стали філологами, журналістами і літераторами – ба навіть членами Національної спілки письменників України. Серед них: Тетяна Кисіль з Керчі, Світлана Тараторіна з Роздольного, Ольга і Юлія Сиротські та Ірина Гришнієва з Нижньогірська, Катерина Осадца з села Чкалове Нижньогірського району, Ганна Ковальчук, Олена Сайчук із Сімферополя, Ольга Мурашко з села Курортного Білогірського району, Яніна Щербань із Сак, Оксана Тищенко-Монастирська та ба-

гато-багато інших. Безперечно, цей конкурс мав неабияке значення для літературного життя півострова.

«ХТО «СВІТЛИЦЮ» НЕ ЧИТАЄ – ТОЙ КОМП'ЮТЕРА НЕ МАЄ»

Мовно-літературно-історично-пісенно-комп'ютерний конкурс для школярів «Аладдін» з цим добре знайомим кримським школярам гаслом уперше з'явився на сторінках газети в березні 1998 року і протягом багатьох років невпинно приваблював до себе маленьких кримчан. Ще б пак – адже головним призом був комп'ютер!

Саме завдяки цьому конкурсу десятки кримських шкіл з різних куточків півострова отримали комп'ютери за кращі знання української мови, історії, літера-

тури, фольклору. Головною метою ініціативи було, перше, привабити в Криму до українського слова, до вітчизняної історії, культури якнайбільше мешканців півострова, і насамперед юних, а по-друге, – популяризувати комп'ютерні знання з метою сприяння успішному проведенню освітньої реформи у навчальних закладах Криму, особливо в сільській місцевості.

«Аладдін»

За умовами конкурсу проводився на сторінках газети впродовж календарного року. В змаганні брали участь шкільні команди, до складу яких входило по десять учнів 7-10-х класів. Запитання конкурсу були пов'язані зі знаннями української мови, літератури, історії, народних традицій, пісень тощо.

До слова, мовно-комп'ютерний конкурс для школярів «Аладдін» був відзначений дипломами Всеукраїнського журналістського конкурсу «Українська мова – мова єднання», а у 2002 році в творчому конкурсі журналістської майстерності «Срібне перо» був відзначений Рескомітетом з інформації АРК дипломом II ступеня як краща журналістська акція року.

Загальні підсумки конкурсу підбивало наприкінці року журі, і кращі команди зустрічалися щороку в грудні у фіналі, який і визначав переможців. До участі у роботі конкурсного журі неодноразово запрошувалися працівники Міністерства освіти АРК, Таврійського національного університету, Рескомітету з інформації Криму, відомі кримські діячі науки та культури. А серед спонсорів були Міністерство економіки та Міністерство освіти АРК, Кримська організація партії «Демократичний союз», департамент державних і громадських зв'язків ПШ «МакДональдз Юкрейн ЛТД», сімферопольська фірма «Проксима», Благодійний фонд «Відродження української мови, культури і духовності» – «Кримська світлиця», редакція газети «Волинь» та інші.

Але все тече, все змінюється. Після 2006-го й до 2012-го року до конкурсу почали долучатися і дорослі учасники, та й головний приз «модернізувався» – комп'ютер «перетворився» на ноутбук. Проте, як і раніше, отримати його можна було наприкінці року, правильно відповівши на поставлені у газеті запитання.

ПІСЕННА «СВІТЛИЦЯ»

«Кримську світлицю» без

«Львівська струна – на кримський лад!»

перебільшення можна назвати «найпісеннішою» газетою, бо стільки пісенних конкурсів, фестивалів, як вона, не провело, мабуть, жодне українське видання. Головним ініціатором і натхненником таких свят був поет-пісняр Віктор Качула, тодішній головний редактор.

«Львівська струна – на кримський лад!»

З червня 2002 року за сприяння Міністерства культури АРК, Кримського республіканського відділення Національної Всеукраїнської музичної спілки газета «Кримська світлиця» протягом кількох років проводила конкурс української авторської пісні, назву якого – «Львівська струна – на кримський лад!» – визначили головні призи від львівської фабрики музичних інструментів «Реноме» – акустичні гітари.

Авторська пісня, на думку організаторів – «світличан», – це, зрозуміло, та, яку виконує автор. Тому головною умовою для участі у пісенному конкурсі було вміти самотужки донести до слухачів свій твір. Жодних обмежень – ані вікових, ані інструментальних – організатори перед учасниками не ставили. Головне – пісня, яка має долинути до серця. Кожен учасник мав представити на конкурс дві власні пісні: одну – україномовну, другу – будь-якою іншою мовою.

«А в тебе є пісня – до душі стежинка!»

Ще один пісенний проєкт – народний конкурс «А в тебе є пісня – до душі стежинка!» – з'явився на сторінках газети у 2009 році. Він

мав на меті повернути читачів душею до пісні, нагадати їм про вічні духовні цінності. Завдання було єдине – на сторінках «Кримської світлиці» визначити двадцять найкращих, найпопулярніших, найзнаніших народних та естрадних українських пісень, що мали авторів.

В результаті читачі просто засипали редакцію своїми варіантами найпопулярнішої пісенної «двадцятки», писали цілими родинами, навіть шкільними класами! Географія конкурсу охопила практично всю Україну: організатори були вражені, що проєкт однаково зацікавив мешканців різних куточків як матери-

«Кримчаночка»

I-й фестиваль-конкурс української пісні кримських авторів

кової України, так і Криму. Цей конкурс так само не мав жодних обмежень. До речі, найстаршому учаснику виповнився 91 рік, наймолодшими були школярі-семикласники.

У жовтні 2009 року в концертній залі сімферопольського Гарнізонного будинку офіцерів відбувся фінал конкурсу, під час якого були нагороджені переможці й пролунали пісні, що увійшли до переможної «двадцятки».

I-й фестиваль-конкурс української пісні кримських авторів

У грудні того ж 2009 року «Кримська світлиця» разом із Всеукраїнським інформаційно-культурним центром, гарнізонним Будинком офіцерів Сімферополя, Кримською філією Наукового товариства ім. Шевченка, Кримським відділенням Всеукраїнської музичної спілки провела I-й фестиваль-конкурс української пісні кримських авторів. Заявки на участь у ньому подали понад два десятки авторів – як професійних, так і аматорів. Журі відібрало з-понад півсотні запропо-

нованих на конкурс творів найкращі і сформувало з них концертну програму. Це було непросте завдання, бо українських пісень «з кримською пропискою», причому створених не лише етнічними українцями, у заявках було дуже багато. Щоб вкласти у відведений для концерту час, журі дозволило кожному конкурсанту представити лише один-два твори. У результаті вийшло чудове свято, на яке з'їхалися таланти з усіх куточків півострова, довівши цим життєдайність української пісні.

«КРИМЧАНОЧКА»

А життєдайність жіночої краси, насамперед духовної, «Кримська світлиця» ствердила проведенням конкурсу «Кримчаночка», який розпочався у 2003 році – проте, на жаль, відбувався не щороку.

Майже щономера впродовж 2003 року на сторінках видання публікувалися фотографії та коротенькі розповіді про чарівних дівчат-претенденток на перемогу в конкурсі краси. У грудні ж читачі дружно голосували за тих фотокрасунь, яких вони б хотіли бачити у фіналі змагання. З-понад півсотні учасниць були відібрані для участі у заключній частині цього красивого конкурсу 10 кримчаночок, за яких читачі віддали найбільше голосів. За умовами змагання трьох учасниць, які найбільше відповідали ідеалу дівочої краси, належало визначити на чергових вечорницях у «Світлиці» наприкінці року. П'ять номінацій – «Візитівка», «Поштарочка», «Історико-літературна», «Господарочка» і «Караоке» покликані були розкрити особистісний потенціал кожної красуні: привабливу зовнішність мали доповнити міцні знання, артистизм, вихованість, духовне багатство і винахідливість.

Наступна «Кримчаночка» відбулася 13 лютого 2009 року – напередодні Дня всіх закоханих. У конкурсній програмі фінального туру було так само заплановано п'ять змагань. У «Візитівці»

«Джерельце» виявилось «найживучішим» з-поміж усіх додатків до «Кримської світлиці»

учасниці мали змогу відрекомендуватися, а в «Пісенному конкурсі» – продемонструвати свої вокальні дані. Для конкурсу «Ерудит» ведучі підготували по три запитання для кожної з дівчат на тему українських народних традицій; у четвертому ж конкурсі – «Господарочка» – учасниці фіналу мали змогу презентувати свої кулінарно-творчі вміння. У п'ятому й останньому турі конкурсантки мали прочитати дитячого віршика з певною заданою інтонацією. І всі ці завдання вони виконували з суто жіночою щирістю й правдивістю.

«ДЖЕРЕЛЬЦЕ» ДОПОМАГАЄ ДОРОСЛИМ

«Джерельце» виявилось «найживучішим» з-поміж усіх додатків до «Кримської світлиці». Щоправда, фінансові негаразди далися взнаки і йому: з окремого 8-сторінкового додаток перетворився з часом на 1-сторінковий, проте виходив майже постійно і, що найважливіше, на відміну від інших дітищ «Світлиці», ще й фінансувався кримськими можновладцями. Порівняно довгим життям він зобов'язаний насамперед своєму шеф-редактору Данилові Кононенку, який невтомно живив «Джерельце» чистими, щирими дитячими творами.

На сторінках «Джерельця» так само проводилися різні конкурси: «Ми – діти твої, Україно!», «Мені тринадцятий минало», «Ми – кримські квіти з україн-

ського віночка», «Родина, родина – це вся Україна» та інші. «Джерельце» тричі посідало призові місця у відкритому творчому конкурсі журналістів України «Срібне перо». Поміж теперішніх письменників, аспірантів, викладачів є і найперші автори «Джерельця».

Серед активних учителів-словесників, які й самі дописували, і заохочували до співпраці з газетою своїх вихованців, можна назвати бодай кілька прізвищ тих, хто тримав найтісніший зв'язок з «Джерельцем». Це – Василь Латанський, Наталя Вороніна, Катерина Степчин, Ніна Острейко, Тетяна Захарова, Наталя Васильєва, Віра Пальоха, Валентина Коваленко, Галина Козаренко, Валентина Овсейчук, Людмила Головка, Євдокія Остапчук, Ірина Лазаренко, Марія Мискова...

Звісно, це не всі проєкти, конкурси, фестивалі, які проводила сама «Світлиця» чи до яких вона була причетна. Насправді за чверть століття їх було набагато більше. Але навіть з огляду на сказане можна впевнено стверджувати, що газета протягом усіх 25 років робила надзвичайно важливі справи для багатонаціонального Криму, вдихаючи в зросійщений півострів українське життя за допомогою Слова, пісні, народних традицій...

«Світлиця» шукала таланти – і знаходила їх, допомагаючи тим, хто наважився взяти участь у цих конкурсах, повірити у свій хист і обрати власний шлях у житті.

«КРИМСЬКА СВІТЛИЦЯ» І ЛІТЕРАТУРА ПІВОСТРОВА

Серед засновників «Кримської світлиці» була Кримська організація Спілки письменників України, що й визначило один з програмних векторів газети. Кримська організація СПУ через це видання голосно заявила про свою присутність не лише в Україні, а й за її межами. Газета активізувала українське письменство в Криму, привернула до нього увагу і поповнила його новими силами. І це досить швидко дало очікувані результати. До редакції почали надходити матеріали авторів не тільки з Криму, а й з різних регіонів України.

**ЯРОСЛАВ
САМОВИДЕЦЬ**

Маємо тут ще й інший аспект: література давала простір для можливостей м'яко й невимушеного прищеплення українського слова в зрусифікованому Криму.

Література як пріоритет в «Кримській світлиці» дозволила прокласти ще один місток між материковою частиною України та Кримом. Надзвичайно голосно й урочисто звучали привітальні слова з нагоди створення газети від Секретаріату Ради Спілки письменників України за підписами Ю. Мушке-

Навіть в окупації біля Тараса в Ялті завжди свіжі квіти

тика, В. Дрозда, О. Лупія, В. Кордуна, П. Мовчана. Привітання газеті надіслав особисто О. Гончар та І. Дзюба. Безумовно, увага до тижневика людей такого рівня одразу підняла її авторитет, задала високий рівень популярності виданню.

Знаменно, привітальні слова Шакіра Селіма стали програмними в подальшій долі часопису: «Ми, кримськотатарські письменники, щиро раді виходу в світ «Кримської світлиці» – газети не лише суспільно-політичної, а й літературної. Віримо, що вона служитиме великій справі взаємозбага-

чення наших літератур, наших національних культур, а отже, й зміцненню дружби між нашими народами». І справді, кримськотатарська література посіла чільне місце в газеті. Публікації творів кримськотатарської літератури засвідчували специфіку цього кримського видання, підкресливали своєрідність, підвищували його авторитетність та популярність не лише в українського читача.

Саме «Кримська світлиця» вперше почала відкривати українському читачеві кримськотатарську літературу. Кримськотатар-

ській літературі присвячувалася особлива увага в газеті. Таким чином, на сторінках газети відбувалося становлення діалогу двох літератур. У часописі в українських перекладах друкувалися твори Шакіра Селіма, Юнуса Кандима, Якуба Інчі, Нузета Умерова, Халіде Ганієвої, Бекіра Аблаєва, Самада Шукура, Юнуса Теміркая, Ескендера Фазила та багатьох інших авторів. Крім того, тут друкувалися й огляди з історії кримськотатарської літератури, яка була практично невідомою для неторкомовного читача.

На сторінках газети було започатковано велику перекладацьку роботу. Твори кримськотатарської літератури активно перекладалися українською мовою, результатом чого став солідний корпус українських перекладів, який значно перевищує російськомовні тексти.

Газета створила широкі можливості для реалізації мистецьких задумів кримських письменників. Вони мали змогу не просто друкуватися в часописі, а й відчувати особливу увагу до себе, можливість бути визнаними і популярними на материковій частині України, а не тільки в Криму. Для молодих письменників було неабиякою честю надрукуватися у «Світлиці», де публікували свої твори метри української літератури.

«Кримська світлиця» стала осередком, де пульсу-

вало художнє слово, яке, крім іншого, створило серйозну конкуренцію російськомовній літературі на півострові. Українське художнє слово, яке ще вчора в Криму перебувало в затінку російськомовного літературного продукту, через «Світлицю» вирвалося у світ. Солідність видання підштовхувала молодих початківців писати українською, яка на півострові все більше набувала ознак елітарності й ваговитості.

Через тижневик включилися в літературне життя нові автори, нові автори, утверджуючи присутність українського слова в українському Криму. Українське літературне слово в Криму презентоване творами цілої низки кримських письменників, серед яких: Данило Кононенко, Михайло Вишняк, Світлана Кочерга, Віктор Гуменюк, Орест Корсовецький, Олек-

сандр Кулик, Дмитро Черевичний, Михайло Тернавський, Володимир Тришук, Володимир Шахнюк, Галина Хмільовська, Василь Латанський, Валерій Тарасов, Валентин Негода та багато інших.

Крим затаїв чимало літературних таємниць, які явилися світу передусім через активну літературну діяльність кримських письменників. На сторінках «Кримської світлиці» дебютували непересічні автори, зокрема Віктор Виноградов, Світлана Тараторіна, Ольга Мурашко, Ольга Смольницька та багато інших. Одним з неординарних прикладів поетичного дебюту на сторінках «Кримської світлиці» (1993, № 20) стали поезії Ольги Свідзинської, тоді ще учениці однієї із сімферопольських шкіл, яка виявилася онукою Володимира Свідзинського, поета доби «Розстріляного відродження». Такі несподіванки, немов містичні віражі долі, в'яжуть Крим з українським літературним життям, яке на півострові не раз уже отримувало нові творчі імпульси.

Крим завжди посідав особливе місце в українській літературі. Починаючи від прадавніх фольклорних творів і закінчуючи сьогоденням, Кримський півострів був і залишається в орбіті українського літературного життя, в системі вітчизняних мистецьких, а відтак і людських цінностей.

«Кримська світлиця» стала осередком, де пульсувало художнє слово, яке, крім іншого, створило серйозну конкуренцію російськомовній літературі на півострові. Українське художнє слово, яке ще вчора в Криму перебувало в затінку російськомовного літературного продукту, через «Світлицю» вирвалося у світ. Солідність видання підштовхувала молодих початківців писати українською, яка на півострові все більше набувала ознак елітарності й ваговитості

У НАСТУПНОМУ ЧИСЛІ «КРИМСЬКОЇ СВІТЛИЦІ»

НЕБЕСНИЙ ПАТРІАРХАТ

«Третій Рим» не вчиться на помилках двох своїх попередників. Московський патріархат постійно наголошує на непорушності своїх «канонічних територій», що нагадує середньовічні чвари феодалів за території та кріпаків.

Та вони забувають, що коли в Криму поширилося християнство, на території Москви ще бував ліс із неляканими ведмедями. Що таке «канонічна територія» і кому належить Кримська православна єпархія насправді? «Світлиця» шукатиме відповідь у першому числі Ново-го 2018 року.

ГАЗЕТА «КРИМСЬКА СВІТЛИЦЯ»

Всеукраїнська літературно-публіцистична та мистецька газета
Виходить із 31 грудня 1992 року
Свідоцтво про реєстрацію КВ
№ 12042-913/ПР від 30.11.2006 р.

Засновники

Міністерство культури України
Всеукраїнське товариство
«Просвіта» імені Тараса Шевченка
ДП «Національне газетно-журнальне видавництво»

Адреса редакції
03040, м. Київ,
вул. Васильківська, 1;
тел.: +38 (044) 498-23-65

Видавець

Національне
газетно-журнальне
видавництво

Генеральний директор
Андрій ШЕКУН

Головний редактор
Віктор Мерджинський

Дизайн та верстка
Марк Канарський,
Оксана Кочергіна

Поліграфічний комбінат
ТОВ «Типографія «Від А до Я»
м. Київ, вул. Колекторна, 38/40
тел.: (044) 563-18-04, 562-28-51
Розповсюдження і реклама
тел.: +38 (044) 498-23-64

Редакція не завжди поділяє
думки авторів публікацій,
відповідальність за достовірність
фактів несуть автори.
Рукописи не рецензуються
і не повертаються.
Редакція залишає за собою
право скорочувати публікації
і виправляти мову.
Зміст газети поширюється
на умовах ліцензії СС ВУ 3.0,
якщо відсутні інші вказівки.

Передплата на газету

Передплатна ціна на 2018 р.:
на 6 місяців – 153,56 грн.
на рік – 304,52 грн.

У передплатній ціні враховано
вартість доставки до вашої
поштової скриньки і вартість
оформлення абонементу.

Передплатний індекс
90269

Наклад 1000 прим.
Ціна договірної

